

2010-02-05

REMISSVAR

Finansdepartementet

FI Dnr 09-11377

103 33 STOCKHOLM

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Yttrande över promemorian om en ny försäkringsrörelselag (Ds 2009:55)

Finansinspektionens slutsatser

Finansinspektionen välkomnar en språklig och redaktionell modernisering av rörelsereglerna för försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och understödsföreningar (bolagsformerna kallas nedan försäkringsföretag eller företag). Finansinspektionen delar regeringens uppfattning om att det är bra att reglerna om försäkring harmoniseras och anpassas till allmän associationsrättslig lagstiftning. Samtidigt vill Finansinspektionen betona att lagstiftaren måste ta särskild hänsyn till försäkringsföretagens särart för att skydda försäkringstagare och ersättningsberättigade.

Försäkringsföretag har under lång tid omfattats av särskilda associationsrättsliga regler. Det har sin förklaring i att försäkringsrörelse skiljer sig i väsentliga delar från verksamhet i andra finansiella företag, inte minst genom att åtagandena kan sträcka sig över mycket lång tid. Därtill har försäkring stor social och ekonomisk betydelse för såväl enskilda som samhället i stort. Det bör särskilt påpekas att försäkringar saknar kundskydd motsvarande bankernas insättningsgaranti, värdepappersbolagens investerarskydd och inte heller har fondbolagens skydd via förvaringsinstitut. Detta medför att Finansinspektionens tillsyn över verksamheten i försäkringsföretagen är särskilt viktig.

Genom successiva reformer av 1982 års försäkringsrörelselag (1982:713) (FRL) har regelverket för försäkringsföretag förändrats. Förändringarna har utgått både från gemenskaps- och nationella behov samt efter de särskilda förutsättningar och risker som gäller för försäkringsverksamhet. Finansinspektionen har efterfrågat och fått ökade befogenheter för tillsyn och ingripande som är anpassade till de särskilda risker som gäller för försäkringsverksamhet. När nu försäkringsaktiebolagen i större utsträckning ska tillämpa de allmänna aktiebolagsreglerna – vilka inte är särskilt utformade för försäkringsföretag och därför inte tar hänsyn till deras särart – måste lagstiftaren vara särskilt uppmärksam på behoven av särregler för att skydda försäkringstagare och ersättningsberättigade.

Finansinspektionen anser att där de nu föreslagna reglerna förändrar skyddet för försäkringstagare och andra ersättningsberättigade ska förändringen följas av en konsekvensanalys. Denna ska visa att riskerna för försäkringstagarna och de ersättningsberättigade inte ökar. I de fall de nya reglerna förändrar skyddet till det sämre ska ändringen följas av utökade tillsynsbefogenheter för Finansinspektionen.

I sammanhanget bör det också uppmärksammas att det EG-rättsliga regelverket Solvens 2, som ska vara genomfört i svensk lagstiftning den 31 oktober 2012, innebär krav på ökad tillsyn av försäkringsföretagen jämfört med den nu gällande försäkringsrörelselagen.

De föreslagna reglerna för försäkringsföretag innebär att Finansinspektionen måste se över samtliga gällande föreskrifter och allmänna råd (drygt 30), vilket kommer att vara ett tidskrävande arbete. Samtidigt måste dessa ges ut i god tid innan de träder i kraft så att branschen har möjlighet att anpassa bolagsordningar och rapportering m.m. Det fanns vid årsskiftet 415 registrerade försäkringsföretag hos Finansinspektionen. Den snäva tidsplanen med att införa det nya regelverket till den 1 januari 2011 innebär att det finns en risk att de remissynpunkter som lämnas avseende den remitterade promemorian inte fullt ut kan analyseras och värderas under den fortsatta beredningen. Därtill måste även Finansinspektionens regelarbete utföras under stark tidspress. Med en senareläggning av tidpunkten för ikraftträdandet kan fler synpunkter avseende den nya försäkringsrörelselagen arbetas in i den kommande propositionen och Finansinspektionen ges möjlighet att göra mer genomarbetade föreskrifter och allmänna råd. Detta även med beaktande av att detta arbete måste drivas samtidigt med Solvens 2-arbetet. Finansinspektionen föreslår därför att reglerna i stället ska börja att gälla den 1 januari 2012.

Finansinspektionen lämnar nedan synpunkter på promemorians förslag till en ny försäkringsrörelselag och har disponerat svaret på följande sätt. Först lämnar vi särskilt viktiga kommentarer inkluderande bemyndiganden som saknas. Därefter lämnas synpunkter som särskilt avser de olika associationsformerna, övriga kommentarer till förslaget samt slutligen kommentarer till ändringar i lagen (1995:595) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL). I en bilaga ger Finansinspektionen vissa konkreta förslag till lagtext.

Innehållsförteckning

1	Särskilt viktiga kommentarer till förslaget	4
1.1	Hantering och kontroll av risker	4
1.2	Undantag och dispens från lagen	5
1.3	Aktuarien	5
1.3.1	Aktuariens ansvar	5
1.3.2	Konsulterande aktuarier	6
1.4	Behov att besluta om anmärkning kvarstår i tillsynen	6
1.5	Vinstandelslån och kapitalandelslån	7
1.6	Bemyndiganden som saknas i NFRL	8
1.6.1	Verksamhetsplan	8
1.6.2	Placeringsriktlinjer för tjänstepensionsförsäkring m.m.	8
2	Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för försäkringsaktiebolag	8
2.1	Aktiekapital	8
2.2	Bolagsstämma	9
2.3	Tillstånd till aktiebolag.	9
3	Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för ömsesidiga försäkringsbolag	10
3.1	Stiftare	10
3.2	Teckning av försäkring vid bildande	10
3.3	Fullmäktige	10
3.4	Förlagsinsatser	11
4	Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för försäkringsföreningar	11
4.1	Om konkurrensneutralitet	11
4.2	Krav på lägsta medlemsantal bör kvarstå	12
4.3	Försäkringsförenings stadgar	13
5	Övriga kommentarer till förslaget	13
5.1	Likvidation och konkurs	13
5.2	Genomsnittlig begravningskostnad	14
5.3	Underordnad risk	14
5.4	Definition av återförsäkring.	14
5.5	Jävsretsen	14
5.6	Verksamhetsplan	15
5.7	Höjning av garantibeloppet	15
5.8	Särskild granskare	15
5.9	Införandelagens övergångsbestämmelser om förtida beslut	16
6	Ändringar i lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL)	16

6.1	ÅRFL 1 kap. 1 § _____	16
6.2	ÅRFL 4 kap. 1 § _____	17
6.3	ÅRFL 4 kap. 7 § _____	17
6.4	ÅRFL 5 kap. 4 § _____	17
6.5	ÅRL 5 kap. 15 § _____	18

1 Särskilt viktiga kommentarer till förslaget

1.1 Hantering och kontroll av risker

I 4 kap. 1 § förslaget till ny försäkringsrörelselag (nedan NFRL) har lagtexten i 1 kap. 1 a § 1 FRL överförts ordagrant. Finansinspektionen har i tillsynen uppmärksammat att det hos försäkringsföretagen finns en stor osäkerhet om vad som avses med innebörden av den riskkontroll som åligger dem. Hur denna kontroll ska genomföras och vilka åtgärder som företaget ska vidta framgår inte och det behövs tydligare riktlinjer.

I senare lagstiftning som avser andra finansiella företag anges i motsvarande bestämmelser vad riskkontrollen närmare ska innehålla. I t.ex. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LVM) anges i 8 kap. 4 §:

*Ett värdepappersbolag ska **identifiera, mäta, styra, internt rapportera** och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Bolaget ska se till att det har en **tillfredsställande intern kontroll**.*

*Ett värdepappersbolag ska särskilt se till att dess kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och andra risker sammantagna inte medför att dess förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras. För att uppfylla detta krav ska bolaget ha **metoder** som gör det möjligt att fortlöpande värdera och upprätthålla ett kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som bolaget är eller kan komma att bli exponerat för. Bolaget ska **utvärdera dessa metoder** för att säkerställa att de är heltäckande.*

Markeringarna i texten ovan är Finansinspektionens.

Bank- och finansieringslagen (2004:297) (BFL) 6 kap. 2 § har en motsvarande lydelse.

Finansinspektionen menar att det är bättre och tydligare för försäkringsföretagen med en reglering av vilka krav på riskhanteringen och riskkontrollen som framgår direkt i lagtexten och föreslår att en text införs motsvarande den i regelverken för övriga finansiella företag.

I dag finns Finansinspektionens *allmänna råd* om vad som bör ingå i försäkringsföretagens riskkontroll (t.ex. FFFS 2005:1, FFFS 2000:4 och FFFS 2000:5). Allmänna råd bör följas av företagen om de inte kan förklara att de använder en annan lösning som tillgodoser samma syfte.

Finansinspektionen föreslår också att det införs ett bemyndigande för inspektionen att meddela föreskrifter om vad försäkringsbolagens riskkontroll närmare ska innebära och vilka åtgärder den omfattar som ett stöd för företagens arbete. Ett exempel på när ett bemyndigande hade varit värdefullt är de nya regler om rörliga ersättningar till anställda i vissa av de finansiella företagen under Finansinspektionens tillsyn som Finansinspektionen arbetade fram hösten 2009. Bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att fastställa föreskrifter med tvingande regler om riskkontrollen finns för kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag i respektive regelverk. Dessa företag regleras sedan 1 januari 2010 i föreskrift (FFFS 2009:6) om rörliga ersättningar. För försäkringsföretagen beslutade Finansinspektionen i stället om Allmänna råd om ersättningspolicy (FFFS 2009:7), eftersom motsvarande bemyndigande saknas i FRL.

1.2 Undantag och dispens från lagen

Undantagsbestämmelserna i 1 kap. 19 § NFRL är överförda utan förändringar i sak från FRL. Att försäkringsföretag omfattas av en skyddslagstiftning och står under Finansinspektionens tillsyn påverkar allmänhetens förtroende för företagen. Inspektionen prioriterar dock inte sedan en längre tid tillbaka tillsynen av de små företagen, t.ex. vissa understödsföreningar och kreatursbolag, den är närmast av stickprovskaraktär. Prioriteringen grundas på den sammantagna betydelsen dessa företag har för den totala försäkringsmarknaden. Allmänhetens förtroende för företagen kan därför vara större än vad som är motiverat utifrån den tillsyn som inspektionen faktiskt bedriver.

Finansinspektionen anser därför i första hand att vissa mindre företag helt ska undantas från reglerna. Försäkringstagarna får därmed en mer korrekt bild av att företaget inte övervakas. Ett undantag kan även vara en mer kostnadseffektiv lösning för både de berörda företagen och Finansinspektionen som i stället kan fokusera på andra områden med större behov.

I andra hand föreslår Finansinspektionen att ytterligare ett bemyndigande införs i 1 kap. 23 § 2 NFRL som innebär att inspektionen får möjlighet att ge generell dispens från reglerna i NFRL för de mindre försäkringsföretagen.

1.3 Aktuarien

1.3.1 Aktuariens ansvar

Aktuarier har en central roll och kompetens i försäkringsföretagen. Deras betydelse förväntas dessutom öka i framtiden, inte minst när de regler som följer av Solvens 2 införs. Aktuarien är Finansinspektionens kontaktperson i frågor om premier, försäkringstekniska avsättningar, överskottsfordelning, avgiftsuttag, försäkringsrisker och solvens. Aktuarien har normalt också en viktig roll när det gäller att formulera försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag, samt att hålla dessa uppdaterade.

Finansinspektionen noterar att det i promemorians avsnitt 9.3.2 anges att aktuarien *ansvarar* för de försäkringstekniska utredningarna och beräkningarna, me-

dan nuvarande och föreslagen lagtext i stället anger att de försäkringstekniska utredningarna och beräkningarna ska *ske under överinseende* av en aktuarie. Finansinspektionen föreslår att lagtexten ändras och istället anger att aktuarierna *ansvarar* för de aktuariella utredningarna och beräkningarna. Det gör lagtexten modernare, tydligare och mer ändamålsenlig.

Enligt nuvarande regler arbetar aktuarien under skadeståndsansvar och ingår i jävskretsen, vilket uttrycker kraven på aktuariens integritet och oberoende ställning. Reglerna understryker och stärker aktuariens ställning i försäkringsföretagen och därmed också aktuariens betydelse för Finansinspektionens tillsyn. Till skillnad från vad som är fallet i ett vanligt aktieföretag är risken stor för att andra än ägarna lider skada, nämligen försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. Dessa behov kvarstår oförändrade eftersom aktuariens uppdrag är detsamma. Det finns därför inga skäl till att ändra reglerna i NFRL i detta avseende.

Finansinspektionen anser dessutom att det är motiverat att tala om *särskild kompetens och erfarenhet av dessa frågor* i stället för formuleringen i nuvarande FRL och i NFRL om *särskilda insikter och erfarenhet i dessa frågor*.

1.3.2 Konsulterande aktuarier

Finansinspektionen vill även uppmärksamma de speciella omständigheter som kan gälla för s.k. *konsulterande aktuarier*. Om en registrerad aktuarie inte är anställd av ett försäkringsföretag kan det vara oklart dels vilka som är aktuariens uppgifter och roll i relationen med tillsynsmyndigheten, dels aktuariens ansvar och skyldigheter mot företaget. För att undvika denna osäkerhet och säkra att försäkringsföretaget har den beställarkompetens som behövs för att anlita en konsulterande aktuarie, föreslår Finansinspektionen att det i 5 kap. 14 § NFRL tas in regler om att ett särskilt uppdragsavtal ska upprättas med en aktuarie som inte är anställd av företaget. I detta sammanhang vill Finansinspektionen peka på parallellen med 14 kap. 10 § NFRL om aktuarier som förordnas av Finansinspektionen. Där förutsätts Finansinspektionen ge en instruktion till aktuarien.

Bemyndigandet enligt 5 kap. 17 § NFRL att meddela föreskrifter om villkoren för behörighet att tjänstgöra som aktuarie enligt 5 kap. 14 § första stycket NFRL, bör förtydligas. Detta för att ge Finansinspektionen möjlighet att i en föreskrift anpassa behörighetskraven för aktuarier till omfattningen och arten av verksamheten för att undvika onödig dispensgivning.

1.4 Behov att besluta om anmärkning kvarstår i tillsynen

Finansinspektionen får meddela de beslut om anmärkning i fråga om försäkringsbolagets verksamhet *som inspektionen anser behövliga* enligt 19 kap 11 § 1 FRL. Regeringen föreslår i promemorian att denna regel tas bort. NFRL innehåller endast ett antal ingripandeåtgärder som förutsätter att särskilt angivna brister och överträdelser har konstaterats i det aktuella företagen. Detta innebär en väsentlig inskränkning av Finansinspektionens befogenheter i tillsynen. Trots detta anges inte någon motivering till denna begränsning i promemorian.

Regeln i FRL syftar till att skydda försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade från risken att försäkringsföretag drivs på ett sådant sätt att de inte kan uppfylla sina åtaganden. Finansinspektionen redogör i inledningen av detta remissvar för att försäkringsverksamhet inte har något kundskydd i form av insättargaranti, investerarskydd eller förvaringsinstitut såsom banker, värdepappersbolag eller fondbolag har. Behovet av att genom tillsyn upptäcka omständigheter som skulle kunna leda till att försäkringsföretag riskerar att inte kunna uppfylla sina avtalade åtaganden är alltså ur ett kundperspektiv än större än inom andra finansiella sektorer. Tillsynsansvaret vilar således tungt på Finansinspektionen. Försäkringstagarna har visserligen långt gående förmånsrätt i försäkringsföretagets skuldtäckningstillgångar, men om dessa i realiteten inte uppgår till ett tillräckligt högt värde, står försäkringstagarna helt utan annat skydd än det inspektionen erbjuder genom sin tillsyn. Försäkringstagarna förliktar sig också på inspektionens tillsyn. Behovet av anpassningsbara och precisa ingripanden är därför stort inom försäkringssektorn. Finansinspektionen anser därmed att bestämmelsen ska finnas kvar.

1.5 Vinstandelslån och kapitalandelslån

Utöver vad som anges i förslaget till 4 kap. 5 § NFRL saknas en uttrycklig reglering om villkoren för att dels ta upp, dels återbetala kapitalandelslån och vinstandelslån för ömsesidiga försäkringsaktiebolag och försäkringsföreningar.

Vidare är det en konflikt mellan reglerna i 5 kap. 8 § lagen om ekonomiska föreningar (1987:667) (FL) om inlösen av förlagsinsatser och de nya möjligheterna att ta upp kapitalandelslån och vinstandelslån i 5 kap NFRL. Det framgår av FL att inlösenbeloppet inte får överstiga vad som av föreningens egna kapital enligt den senast fastställda balansräkningen, utan anlåtande av reservfonden eller uppskrivningsfonden, belöper på andelen i förhållande till övriga förlagsinsatser. Finansinspektionen anser att även vinstandelslån och kapitalandelslån bör ingå i beloppsregeln i FL, till den del de avser eget kapital.

Sedan finns det mycket starka skäl för att endast tillåta att vinstandelslån och kapitalandelslån används i kapitalbasen efter Finansinspektionens tillstånd. Ett bemyndigande med den innebörden bör föras in i NFRL. Skälen är att det blir svårt att förutse konsekvenser för företagens finansiella stabilitet om vinstandelslån och kapitalandelslån får användas fritt i kapitalbasen utan att Finansinspektionen får möjlighet att kontrollera kvaliteten i försäkringsföretagens kapital. Det skydd som solvensreglerna är avsedda att ge riskerar att urholkas. Det är alltid mycket viktigt att de poster som ingår i kapitalbasen är reella och tillförlitliga och det främsta intresset för att använda dessa instrument torde uppstå när kapitalbasen av olika skäl måste förstärkas.

Finansinspektionen föreslår därför att inspektionen får bemyndigande att meddela föreskrifter om villkoren för att inte bara ta upp utan även återbetala kapitalandelslån och vinstandelslån samt vid vilka tillfällen dessa kan användas i kapitalbasen.

1.6 Bemyndiganden som saknas i NFRL

1.6.1 Verksamhetsplan

Det finns inte något bemyndigande i 2 kap. NFRL att meddela föreskrifter om vad en verksamhetsplan ska innehålla och vilka försäkringsföretag som ska lämna en sådan till Finansinspektionen. I FRL finns ett sådant bemyndigande i 2 kap 3 § FRL för svenska försäkringsföretag och i 2 a kap. 1 § när det gäller sekundäretablering.

1.6.2 Placeringsriktlinjer för tjänstepensionsförsäkring m.m.

I promemorian har bemyndiganden i 8 kap. 9 § NFRL blivit ofullständiga jämfört med nuvarande FRL om möjligheten för Finansinspektionen att meddela föreskrifter om placeringsriktlinjer för tjänstepensionsförsäkring. Detsamma gäller bemyndigandet att meddela föreskrifter om konsekvensredogörelse av försäkringstekniska riktlinjer för livförsäkring och av placeringsriktlinjer för tjänstepensionsförsäkring.

2 Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för försäkringsaktiebolag

2.1 Aktiekapital

Finansinspektionen anser att det bör införas en regel i NFRL om att aktiekapitalet i försäkringsaktiebolag ska bestämmas med hänsyn till den planerade verksamhetens omfattning och art. Ett försäkringsföretag kan ha tillgångar och åtaganden för åtskilliga miljarder kronor. Det innebär att ett aktiekapital enligt miniminivån i lagen (2005:551) om aktiebolagslag (ABL) i sammanhanget är meningslöst. Reglerna om tvångslikvidation när en viss andel av aktiekapitalet är förbrukat får en mindre ändamålsenlig innebörd om aktiekapitalet kan bestämmas utan hänsyn till verksamhetens omfattning. Aktiekapitalet är även särskilt skyddat mot nedsättning till men för rörelsen och dess borgenärer, inbegripet försäkringstagarna. Det som ingår i kapitalbasen och som inte är aktiekapital kan vara utdelningsbara medel. Företagen får i och för sig inte dela ut dessa om de då riskerar att inte klara solvenskravet, men det kan vara svårt att kontrollera. Finansinspektionen bedömer det utifrån tillsynserfarenhet som värdefullt att kravet på aktiekapital kan anpassas till verksamhetens omfattning och art. Motsvarande bestämmelse finns i BFL och det saknas anledning att reglera försäkringsföretagen annorlunda i detta avseende.

Vidare anser Finansinspektionen att det inte heller är tillräckligt att en revisor lämnar ett yttrande över betalningen när det gäller användandet av apportegendom. Kravet på inspektionens medgivande i dessa fall bör vara kvar. Revisorn tar normalt inte ställning till om apportegendomen är till nytta för försäkringsföretaget och bedömer inte heller vilken kvalitet egendomen har (dess avkastning, om den kan säljas osv.) i förhållande till andra tillgångar eller hur stor del av det egna kapitalet egendomen representerar. Den omständighet som anges i promemorian att användandet av apportegendom är mycket ovanligt beror sannolikt på de stränga regler som finns idag. Det nya förslaget innebär en risk för

att apportegendom kan komma att användas i större utsträckning. Därför är det viktigt att bibehålla bestämmelsen om medgivande från Finansinspektionen.

2.2 Bolagsstämma

Finansinspektionen anser att det finns skäl att behålla möjligheten att klandra stämmobeslut som åsidosätter riktlinjer som bolagets styrelse beslutar. Interna riktlinjer är mycket viktiga för stabiliteten i försäkringsföretag. Vissa riktlinjer, såsom placeringsriktlinjerna, är av synnerlig vikt eftersom de styr placeringen av bolagets och försäkringstagarnas tillgångar. Styrelsen beslutar riktlinjerna och ska kontinuerligt hålla dessa uppdaterade utifrån rörelsens krav. Att stämmobeslut kan klandras om de åsidosätter sådana riktlinjer är således en naturlig konsekvens av riktlinjernas betydelse för verksamheten.

Detta begränsar i viss mån ägarnas förfoganderätt över försäkringsaktiebolag, vilket även flera andra regler gör. Det är en konsekvens av det överordnade skyddsintresset för företagets kunder och borgenärer samt behovet av stabilitet och förutsebarhet i försäkringsrörelsen. Det är också en viktig princip att styrelsen ansvarar för verksamheten, vilket förstärks av att dess riktlinjer på viktiga områden kan binda även stämman. Maktbalansen mellan företagets olika styrelseorgan upprätthålls genom att stämman alltid har möjlighet att byta ut en styrelse som den är missnöjd med.

Särskilt olämpligt är det att förändra maktfördelningen mellan styrelse och aktieägare för icke vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag, s.k. hybridbolag. I dessa företag är det försäkringstagarna som står för riskkapitalet. Trots det skyddar regleringen endast i begränsad utsträckning försäkringstagarna som finansierare av verksamheten. Tvärtom saknar försäkringstagarna i hybridbolagen till stor del inflytande över riskkapitalet. Det är inte otänkbart att aktieägaren kan ha ett eget intresse av att avvika från styrelseriktlinjerna i samband med ett bolagsstämmobeslut. Att aktieägaren och bolagsstämman ska vara bunden av styrelsens riktlinjer är därför en viktig del i styrningen i och makten över icke-vinstutdelande livförsäkringsbolag. Det är inte rimligt att försvaga försäkringstagarnas ställning i icke vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag ytterligare och Finansinspektionen anser därför att regeln ska finnas kvar.

2.3 Tillstånd till aktiebolag.

Enligt NFRL ska tillstånd att driva försäkringsrörelse kunna ges till redan bildade aktiebolag. I promemorian anges att risken för att ett sådant försäkringsaktiebolag får problem är liten. Finansinspektionen är tveksam till denna bedömning, då det kan finnas gamla åtaganden i det redan bildade aktiebolaget som kan påverka bolaget betydligt, men som inte framgår av balansräkningen. Det kan också finnas latent skadeståndskrav som inte framgår i samband med tillståndsansökan. Finansinspektionen avstyrker därför att en sådan möjlighet införs i NFRL.

3 Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för ömsesidiga försäkringsbolag

3.1 Stiftare

I promemorian föreslås att ersättningsförbudet mot stiftare tas bort eftersom motsvarande förbud inte gäller för aktiebolag. Finansinspektionen anser inte att det är lämpligt att ta bort ersättningsförbudet. Grunden för ett ömsesidigt försäkringsbolag är att försäkringstagarna ska äga företaget. Därmed finns det inte skäl för stiftarna att, förutom rena kostnadsersättningar, även kunna tillförsäkra sig medel som egentligen tillhör försäkringstagarna.

3.2 Teckning av försäkring vid bildande

Av 12 kap. 13 § NFRL framgår hur teckning av försäkring vid bildande av ett ömsesidigt försäkringsbolag ska ske. Vidare framgår att en teckning av försäkring som har gjorts på ett annat sätt, endast kan göras gällande om bolaget registreras utan att tecknaren dessförinnan anmält felet hos Bolagsverket (istället för till Finansinspektionen, 2 kap 8 § FRL). Eftersom Finansinspektionen har tillsynsansvaret och är den myndighet som beslutar om tillstånd är det mer ändamålsenligt att Finansinspektionen även i fortsättningen får denna information.

3.3 Fullmäktige

Enligt promemorian anses det lämpligt att de ömsesidiga företagen även i framtiden ska kunna utse särskilda fullmäktige att ta tillvara delägares intressen på stämman. Om företaget väljer en sådan lösning ska det framgå av dess bolagsordning hur rösträtten ska utövas samt i vilken utsträckning den ska utövas genom fullmäktige enligt 12 kap. 11 § NFRL. Det anges däremot ingenting om att det av bolagsordningen bör framgå fullmäktiges mandattid och på vilket sätt fullmäktige ska utses. I promemorian anges att detta får avgöras i bolagsordningen och i 12 kap. 37 § NFRL anges att 7 kap. 12 § andra stycket FL inte gäller ömsesidiga försäkringsbolag. Kraven på vad som ska ingå i bolagsordningen enligt 12 kap. 11 § NFRL bör därför förtydligas i denna del. Förslagsvis bör en ny punkt föras in som anger att det ”i bolagsordningens ska anges: för det fall att fullmäktige ska finnas, deras befogenhet, hur de ska utses och tiden för deras uppdrag” (jfr 2 kap 21 § 7 FL som även gäller för försäkringsföreningar).

I detta sammanhang ska det uppmärksammas att promemorian anger att försäkringsföretagen bör informera sina försäkringstagare om sådana bestämmelser och om deras ställning som delägare i övrigt. I samband med detta nämns särskilt att Finansinspektionens informationsföreskrifter får anpassas till denna utformning av systemet. Detta bör förtydligas i bemyndigandet i 4 kap. 18 § NFRL för att täcka in även denna typ av information.

3.4 Förlagsinsatser

I 12 kap. 23 § NFRL (och i 13 kap. 9 § NFRL) föreslås att ömsesidiga försäkringsföretag (och försäkringsföreningar) ska få tillskjuta kapital i form av förlagsinsatser i enlighet med 5 kap. FL.

För ömsesidiga försäkringsföretag får summan av förlagsinsatser uppgå högst till ett belopp som motsvarar eget kapital i företaget vid tidpunkten för tillskjutandet, men det anges inte i vilken form förlagsinsatserna kan tillskjutas. För att minska risken att förlagsinsatserna består av komplicerade finansiella instrument föreslår Finansinspektionen att 12 kap. 23 § NFRL (samt 13 kap. 9 § NFRL) kompletteras med att detta, för att inte få negativa konsekvenser, gäller inbetalda insatser. De negativa konsekvenserna som Finansinspektionen ser om insatserna inte ska vara inbetalda är att det finns en risk att företag använder finansiella instrument som kan öka eller minska i värde beroende på utformningen, vilket i slutändan kan påverka försäkringstagarna som kan drabbas av uttaxering om värdena sjunker.

Vidare anser Finansinspektionen, i likhet med vad som anges i promemorian på sid. 241, att förlagsinsatser som tas emot från andra än försäkringstagarna strider mot den ömsesidiga tanken om kravet på självfinansiering och kravet på oberoende. Inspektionen anser därför att detta är ett skäl att avstyrka förslaget att tillåta förlagsinsatser.

Finansinspektionen anser även att eftersom summan av förlagsinsatserna ställs i relation till det egna kapitalet är det viktigt att det finns redovisningsregler för detta, vilket saknas i förslaget. Det är en risk att förlagsinsatserna inte betraktas som eget kapital om det inte framgår av ÅRFL, eftersom vissa förlagsandelsbevis enligt 5 kap. FL beskrivs som enkla skuldebrev. Se vidare nedan kommentar till ÅRFL.

4 Särskilda associationsrättsliga bestämmelser för försäkringsföreningar

4.1 Om konkurrensneutralitet

Enligt promemorian ska den nya regleringen inte leda till någon snedvridning av konkurrensen mellan de olika företagsformerna. Avsikten är att reglerna inte heller ska missgynna svenska försäkringsföretag i förhållande till utländska försäkringsgivare.

De näringsrättsliga reglerna för försäkringsföreningarna reformeras och anpassas till dem som gäller för försäkringsbolag och enligt promemorian ska även tjänstepensionskassorna omfattas av det konsoliderade livförsäkringsdirektivet¹. Detta får till effekt att tjänstepensionsdirektivet² inte längre är direkt tillämpligt på dessa företag.

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring .

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut

För försäkringsbolag som bedriver tjänstepensionsverksamhet har Sverige hittills valt att tillämpa artikel 4 i tjänstepensionsdirektivet. Detta innebär att dessa företag, på sin tjänstepensionsverksamhet, endast tillämpar vissa av bestämmelserna i direktivet. Den nuvarande regleringen har därmed inneburit att försäkringsbolag som idag bedriver tjänstepensionsverksamhet respektive tjänstepensionskassor delvis omfattas av olika regler. Genom att NFRL föreslår att även försäkringsföreningar ska omfattas av det konsoliderade livförsäkringsdirektivet uppkommer konkurrensneutralitet mellan de svenska bolag som bedriver tjänstepensionsverksamhet.

Samtidigt är kapitalkraven olika utformade i tjänstepensionsdirektivet och det konsoliderade livförsäkringsdirektivet. Krav på garantibelopp saknas bland annat i tjänstepensionsdirektivet, vilket kan innebära lägre kapitalkrav för tjänstepensionskassorna. Om NFRL genomförs betyder det att samtliga svenska företag som bedriver tjänstepensionsverksamhet omfattas av krav på garantibelopp. Tjänstepensionskassor kan därmed få konkurrensnackdelar gentemot bolag som bedriver tjänstepensionsverksamhet inom EES-området.

Ett av de tydligt uttryckta målen med regleringen är att snedvridning av konkurrensen ska undvikas både inom Sverige och i förhållande till utländska försäkringsgivare. Därför anser Finansinspektionen att det behöver närmare motiveras varför det anses godtagbart med denna internationella konkurrensnackdel för svenska företag som vill verka utanför Sveriges gränser.

4.2 Krav på lägsta medlemsantal bör kvarstå

I författningsförslaget tas kravet på lägsta tillåtna medlemsantal (5 § lagen (1972:262) om understödsföreningar (UL) bort och ett lägsta medlemsantal om tre personer införs i enlighet med FL. I promemorian anges det att Finansinspektionen ska kunna ingripa med stöd av 16 kap. 1 § 3 NFRL om försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämning. Enligt Finansinspektionens uppfattning kommer förslaget att medföra problem och bedömnings svårigheter såväl vid tillståndsprovningen som vid den fortsatta tillsynen.

Redan i dag finns det ett flertal understödsföreningar som riskerar att inte få tillstånd då det kan ifrågasättas om deras försäkringsbestånd är tillräckligt för att det ska anses finnas en erforderlig riskutjämning. Finansinspektionen ser även att det finns föreningar som i dag uppfyller kriterierna för tillstånd, men som snart kommer att ha ett alltför lågt medlemsantal. Inspektionen kan därmed behöva ingripa med stöd av 16 kap. 1 § NFRL och återkalla tillståndet varefter föreningen måste träda i likvidation. Det är lämpligare att en försäkringsförening ska vara skyldig att träda i likvidation på grund av ett otillräckligt försäkringsbestånd, t.ex. med ett för lågt medlemsantal, utan att Finansinspektionen måste ingripa mot föreningen.

Med hänsyn till vad som ovan anförts ovan anser Finansinspektionen att kravet på ett minsta medlemsantal ska behållas.

4.3 Försäkringsförenings stadgar

I 13 kap. 6 § NFRL framgår vilka uppgifter en försäkringsförenings stadgar ska innehålla utöver vad som anges i FL. Bland annat anges i första punkten att *”rörelsen ska avse såväl direkt försäkring som mottagen återförsäkring.”* I 2 kap. 2 § FL anges att *ändamålet* med föreningens verksamhet och verksamhetens art ska anges i stadgarna. För försäkringsaktiebolag (11 kap. 3 § NFRL och 3 kap. 1 § ABL) och ömsesidiga bolag (12 kap. 11 § NFRL) gäller att det är *föremålet* – dvs. försäkringsklasser – för verksamheten som ska anges. Det är angeläget att såväl föremålet som ändamålet med föreningens verksamhet framgår av stadgarna. 13 kap. 6 § NFRL bör det därför förtydligas på så sätt att det i första punkten anges att stadgar ska innehålla uppgift om *”föremålet för föreningens verksamhet varvid det ska anges särskilt om rörelsen ska avse såväl direkt försäkring som återförsäkring”* ska anges i stadgarna.

Enligt förslaget försvinner det nuvarande kravet på att rätt till uttaxering ska anges i stadgarna. I 13 kap. 4 § NFRL anges emellertid att det i en skadeförsäkringsförenings stadgar *får* föreskrivas att en medlem ska täcka skulder, avsättningar eller förluster i direktförsäkringsrörelse genom kapitaltillskott till föreningen (uttaxering). Detta är också en förutsättning för att Finansinspektionen i ett enskilt fall ska kunna besluta om dispens enligt 1 kap. 19 § NFRL.

Därför anser Finansinspektionen att 13 kap. 6 § NFRL ska förtydligas så att det i bestämmelsen anges att *”... i en sakförsäkringsförening gäller dessutom att det i stadgarna ska anges om det finns en eventuell uttaxeringsrätt enligt 13 kap. 4 § NFRL”*.

Eftersom hanteringen så långt det är möjligt bör vara enhetlig för försäkringsföretag föreslår Finansinspektionen att en bestämmelse liknande den i 12 kap. 11 § 5 NFRL införs i 13 kap. 6 § NFRL för försäkringsföreningarna.

5 Övriga kommentarer till förslaget

5.1 Likvidation och konkurs

Finansinspektionen anser att möjligheten att utse medlikvidator vid likvidation av försäkringsbolag är värdefull och ska vara kvar. Det är ett ändamålsenligt sätt att få insyn i förvaltningen och säkerställa att likvidationen sker med beaktande av försäkringstagarnas intressen. Inspektionen kommer få svårt att uppnå motsvarande resultat utan möjlighet att utse en representant som deltar i den löpande förvaltningen, något som myndighetens egna tjänstemän normalt inte kan göra.

Det finns även skäl att behålla tidsbegränsningsregeln som innebär att likvidatorerna, med Finansinspektionens godkännande, får skifta ut rörelsens tillgångar om beståndet inte överlåtits inom ett år. Det ger en tydlig möjlighet att undvika utdragna likvidationer som håller borgenärer, försäkringstagare och ersättningsberättigade i ovisshet och kostar pengar. Begränsningsregelns utformning innebär att likvidationen kan fortsätta även efter ett år, exempelvis om det

finns förhoppningar om en beståndsöverlåtelse. Om regeln tas bort kan det medföra en ökad benägenhet att försätta försäkringsföretag i konkurs.

Finansinspektionen anser att möjligheten för inspektionen att få utse en medlikvidator när myndigheten finner att detta behövs ska vara kvar. Inspektionen anser också att regeln om att rörelsens tillgångar får skiftas ut om beståndet inte överlåtits inom ett år ska behållas.

5.2 Genomsnittlig begravningskostnad

Av 1 kap. 20 § NFRL framgår att Finansinspektionen kan meddela undantag i enskilt fall som avser tillstånd för livförsäkring för försäkringsförmåner vid dödsfall om ersättningen inte överstiger den genomsnittliga begravningskostnader för en avliden person eller utgår i annan form än pengar.

Bestämmelsen, som kommer från det konsoliderade livförsäkringsdirektivet, bör förtydligas genom ett bemyndigande till Finansinspektionen att närmare ange vad som ska anses vara en genomsnittlig begravningskostnad.

5.3 Underordnad risk

Undantaget från tillståndskravet som avser s.k. *underordnad risk* har behållits i 2 kap. 11 § 2 NFRL. Avgörandet av vad som är en underordnad risk ska fattas i varje enskilt fall.

Finansinspektionen har i sin verksamhet fått många frågor om vad begreppet betyder. Det är uppenbart att det i branschen finns flera olika uppfattningar om dess innebörd. Det bör klargöras utifrån vilka kriterier bedömningen ”underordnad” ska göras och att det avser förhållandet i ett enskilt försäkringsavtal, en försäkringsprodukt.

Problemet kan hanteras genom ett förtydligande i lagtexten eller genom ett bemyndigande till Finansinspektionen att ange de närmare omständigheter eller villkoren för att en risk ska bedömas som underordnad.

5.4 Definition av återförsäkring.

Den föreslagna definitionen i 1 kap. 9 § NFRL bör förtydligas så det framgår att de risker som överlåtits har sin grund i försäkringsavtal som ett försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare har meddelat eller kommer att meddela. Detta kan göras genom att i lagtexten även ange ”... och som härrör från försäkringsavtal eller återförsäkringsavtal som dessa ingått eller kommer att ingå”.

5.5 Jävsretsen

Att Finansinspektionen ska pröva om en anställd har en sådan ledande ställning som innebär att denne omfattas av jävsreglerna framgår av andra stycket i 4 kap. 9 § NFRL. Det anges dock inte i bestämmelsen i vilken situation som prövningen ska göras, om det är proaktivt eller reaktivt, eller vem som ska ini-

tiera prövningen. Finansinspektionen föreslår att bemyndigandet i 4 kap. 18 § NFRL utökas med detta.

5.6 Verksamhetsplan

Av 2 a kap. 1 § FRL framgår att försäkringsbolag ska underrätta Finansinspektionen om sin avsikt att upprätta en sekundäretablering och inkomma *med en verksamhetsplan*. Den föreslagna lydelsen i 3 kap. 1 § NFRL anger i stället att en underrättelse till Finansinspektionen om avsikt att upprätta en sekundäretablering i ett annat land inom EES, ska innehålla *information om den tilltänka verksamheten*.

Den ursprungliga lydelsen i FRL överensstämmer med försäkringsdirektiven och ger en mer preciserad bild av vilken information som ska lämnas i samband med etableringen av en filial och Finansinspektionen anser därför att den ska behållas.

5.7 Höjning av garantibeloppet

I nu gällande FRL finns ett bemyndigande att tillåta höjning av garantibeloppet när det gäller återförsäkringsbolag. Av 7 kap. 18 § NFRL framgår att det nya förslaget även omfattar *livförsäkringsrörelse*.

Detta tillägg är inte kommenterat och det ursprungliga stadgandet i FRL infördes i samband med genomförandet av återförsäkringsdirektivet³. Finansinspektionen antar att tillägget är en felskrivning och föreslår därför att det utgår.

5.8 Särskild granskare

Finansinspektionens behöver i vissa situationer ta in experthjälp i tillsynsarbetet. Att detta bör ske på företagets bekostnad har lyfts fram tidigare, bland annat i SOU 2009:41, ”Bättre och snabbare insättningsgaranti”. Där föreslås en regel som innebär att Finansinspektionen i särskilda fall kan få ett extra tillsynsverktyg i situationer där vi särskilt behöver granska en viss del av verksamheten med hjälp av sakkunskap som inspektionen inte har. I utredningen föreslås att Finansinspektionen ska få befogenhet att förordna särskilda granskare i dessa fall. Regeln föreslås inte gälla för arbete som lika gärna kan utföras av inspektionens egen personal.

Finansinspektionen föreslår för att eftersträva en likhet för alla företag under tillsyn att i varje fall motsvarande regel som finns i LVM (23 kap. 9 § Lag 1007:528 om värdepappersmarknaden med hänvisning till 10 kap. 21 § ABL) införs i NFRL. Detta underlättar i situationer då frågor uppkommer som förekommer sällan och är så komplicerade att de inte kan förväntas att inspektionen ska ha den typen av kompetens hos den egna personalen. Avsikten är att regeln

---

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/68/EG av den 16 november 2005 om återförsäkring och ändring av rådets direktiv 73/239/EEG och 92/49/EEG samt direktiven 98/78/EG och 2002/83/EG

kan användas för särskilda granskningsuppgifter, t.ex. vid ombildning av ömsesidigt drivna livförsäkringsbolag då mycket specifika frågor kan uppstå.

I dessa sammanhang kan praktiska frågor uppstå i form av om reglerna om offentlig upphandling blir tillämpliga eller inte. Eftersom det blir företaget under tillsyn som anlitar experthjälp och betalar för utredningen eller granskningsuppgiften, menar Finansinspektionen att reglerna om offentlig upphandling inte är tillämpliga.

5.9 Införandelagens övergångsbestämmelser om förtida beslut

Enligt övergångsbestämmelserna (32 § i den förslagna lagen om införande av försäkringsrörelselagen) ska försäkringsföretag ha möjlighet att fatta beslut om ny bolagsordning respektive nya stadgar redan innan lagen träder i kraft. Förutsättningen är att dessa bolagsordningar och stadgar ska börja gälla först när lagen träder i kraft den 1 januari 2011.

Enligt 2 kap 8-9 §§ NFRL ska Finansinspektionen godkänna att bolagsordningar och stadgar respektive ändringar av dessa överensstämmer med den nya lagen. NFRL kommer emellertid inte att ha trätt i kraft vid den tidpunkt då prövningen av ett beslut baserat på 32 § ovan kan komma att aktualiseras, dvs. redan före utgången av år 2010.

Det framgår inte av förslaget till 32 § (lagen om införande av försäkringsrörelselagen) att Finansinspektionen ska pröva och godkänna ändringen mot NFRL redan före utgången av år 2010. För att möjliggöra sådan prövning skulle det krävas ändringar i framför allt FRL, Försäkringsrörelseförordningen och Avgiftsförordningen. Alternativt krävs det en motsvarande övergångsbestämmelse beträffande Finansinspektionens prövning som föreslås i 1 § lagen om införande av försäkringsrörelselagen beträffande 32 §. Finansinspektionen har svårt att se att denna lösning är praktiskt genomförbar.

Dessutom kommer en ordning med förtursprövning av bolagsordnings- samt stadgeändringar att kräva arbete på Finansinspektionen som ska utföras parallellt med ett omfattande föreskriftsarbete. Även om dessa prövningar kommer att kunna avgiftsbeläggas så är tiden fram till att dessa ärenden ska handläggas så kort att det är osannolikt att Finansinspektionen kommer att kunna tillföra handläggare att hantera dessa. Detta kan sammantaget riskera att inkräkta på Finansinspektionens möjligheter att kunna bedriva ett effektivt tillsynsarbete.

6 Ändringar i lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL)

6.1 ÅRFL 1 kap. 1 §

Försäkringsföreningar ska bedömas som livförsäkringsföretag enligt förslaget till ändringar i 1 kap. 1 § första stycket lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL). Finansinspektionen anser att definitionen är i konflikt med NFRL som anger att försäkringsföreningar får meddela direkt skadeförsäkringsrörelse och att lagtexten därför bör ses över.

Undantagsreglerna i 1 kap. 1 § ÅRFL om understödsföreningarna har tagits bort. Inga motsvarande undantag har införts för försäkringsföreningar som bedriver direkt livförsäkringsrörelse. Det finns inte någon författningskommentar till ändringen. Finansinspektionen anser att det nya förslaget begränsar inspektionens dispensmöjligheter till att endast omfatta begravningskassorna och anser att möjligheten till dispens i stället ska utvidgas till att omfatta andra försäkringsföreningar som bedriver direkt livförsäkringsrörelse.

6.2 ÅRFL 4 kap. 1 §

Bestämmelsen i 4 kap. 1 § ÅRFL som hänvisar till 4 kap. 16 § ÅRL-lagen (1995:1554) om årsredovisning- bör även omfatta ömsesidiga försäkringsbolag, eftersom de också får emittera förlagsinsatser. I förslaget omfattas de inte eftersom 1 kap. 2 § ÅRFL anger följande: ”Bestämmelser i ÅRL som gäller ekonomiska föreningar ska tillämpas på försäkringsföreningar, om inte annat särskilt föreskrivs.”

Hänvisningen till 4 kap. 16 § ÅRL om omräkning av förlagsinsatser bör kompletteras med redovisningsregler för skillnaden mellan det omräknade beloppet för försäkringsföreningar och ömsesidiga försäkringsbolag, eftersom dessa inte redovisar balanserade vinstmedel utan bundna medel och årets resultat.

6.3 ÅRFL 4 kap. 7 §

Hänvisningen i 4 kap. 7 § ÅRFL till 1 § 13 ÅRL, är felaktig. Det finns ingen punkt 13 i 1 § ÅRL. Författningskommentarer till ändringen saknas.

6.4 ÅRFL 5 kap. 4 §

Det bör enligt Finansinspektionens uppfattning finnas en definition av begreppet *verksamhetskapital* i 5 kap. 4 § ÅRFL eller en hänvisning till NFRL där denna definition finns. Lagtexten i 5 kap. 4 § 1 och 2 ÅRFL bör förtydligas med att verksamhetskapitalet bara avser försäkringsföreningarna. Det saknas vidare en koppling till uppställningsformen för balansräkningen i bilaga 1. Det bör tydliggöras i vilken post verksamhetskapitalet ska redovisas.

Enligt 5 kap. 4 § 3 ÅRFL ska skadeförsäkringsföretag ta upp verksamhetskapital under bundet eget kapital. Denna regel är i konflikt med förslaget i 1 kap. 1 § ÅRFL om att försäkringsföreningar anses som ett livförsäkringsföretag.

5 kap. 4 § ÅRFL bör kompletteras med regler om att förlagsinsatser ska redovisas i enlighet med bestämmelserna i ÅRL. Det finns annars en risk i att dessa inte betraktas som eget kapital om inte det framgår av ÅRFL, eftersom vissa förlagsandelsbevis enligt 5 kap. FL beskrivs som enkla skuldebrev.

Enligt nuvarande bestämmelser i 5 kap. 4 § ÅRFL finns det inga regler om hur kapitalandelslån och vinstandelslån ska redovisas. Eftersom NFRL tillåter dessa finansiella instrument anser Finansinspektionen att ÅRFL ska kompletteras med redovisningsregler för dem.

I NFRL 13 kap. 22 § står det "... *belopp som förs över från bundet eget kapital till fritt eget kapital ska användas för återbäring...*" Förslaget innebär att 5 kap. 4 § 1 ÅRFL måste kompletteras med regler om att livförsäkringsföretag ska dela upp eget kapital i fritt och bundet kapital. Annars innebär den föreslagna skrivningen i ÅRFL att försäkringsföreningarna inte kan ha fritt eget kapital.

6.5 ÅRL 5 kap. 15 §

5 kap. 15 § ÅRL innehåller bestämmelser om redovisning av fordran på insats i ekonomiska föreningar. ÅRFL bör kompletteras med motsvarande bestämmelser. Därutöver måste 3 kap. 2 § ÅRFL kompletteras med en hänvisning till 3 kap. 6 § ÅRL om att fordran på insatser inte får tas upp som en tillgång.

FINANSINSPEKTIONEN

Martin Andersson
Generaldirektör

Monika Johansson
Jurist

Beslut om detta remissyttrande har fattats av generaldirektören efter föredragning av juristen Monika Johansson. I den slutliga handläggningen har också deltagit chefsjuristen Per Håkansson, avdelningscheferna Malin Björkmo och Charlotta Carlberg samt enhetschefen Ann-Marie Wancke Widemar.

REMISSVAR

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Bilaga till yttrande över promemorian om en ny försäkringsrörelselag (Ds 2009:55)

Förslag till lagtexter

Finansinspektionens förslag till 4 kap. 1 § NFRL:

Ett försäkringsföretag ska identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Bolaget ska se till att det har en tillfredsställande intern kontroll.

Ett försäkringsföretag ska särskilt se till att dess försäkringsrisker, placeringsrisker, rörelserisker och andra risker sammantagna inte medför att dess förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras. För att uppfylla detta krav ska bolaget ha metoder som gör det möjligt att fortlöpande värdera och upprätthålla ett kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som bolaget är eller kan komma att bli exponerat för. Bolaget ska utvärdera dessa metoder för att säkerställa att de är heltäckande.

Finansinspektionens förslag till 5 kap. 14 § NFRL

I ett försäkringsföretag ska en aktuarie ansvara för de aktuariella utredningarna och beräkningarna. En sådan aktuarie ska ha den särskilda kompetens och erfarenhet av dessa frågor som fordras med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet .

När en aktuarie har utsetts eller frånträtt sin befattning, ska styrelsen eller den verkställande direktören genast anmäla detta för registrering. En sådan anmälan kan också göras av aktuarien.

Om aktuarien inte är anställd av försäkringsföretaget ska ett uppdragsavtal upprättas mellan företaget och aktuarien. Avtalet ska innehålla en instruktion för aktuarien och reglera aktuariens ansvar och skyldigheter mot företaget.

Finansinspektionens förslag till 5 kap. 17 § NFRL

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- 1. de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning enligt 1–6 och 9 §§, samt*
- 2. kraven på särskild kompetens och erfarenhet för den som ska registreras som aktuarie enligt 14 § första stycket.*

Finansinspektionens förslag till 8 kap. 9 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. *omfattningen av skyldigheten att lämna information om placeringsriktlinjer och vilka försäkringar som inte ska omfattas av informationsskyldigheten enligt 5 §,*
2. *vilka uppgifter som placeringsriktlinjer för tjänstepensionsförsäkring enligt 6 § ska innehålla, och*
3. *vad en konsekvensredogörelse enligt 2 och 6 §§ ska innehålla.*

Finansinspektionens förslag till ny 11 kap. 1 a § NFRL

Ett försäkringsaktiebolags aktiekapital ska bestämmas med hänsyn till den planerade rörelsens omfattning och art.

Finansinspektionens förslag till 7 kap. 3 § NFRL

Om inte något annat följer av bestämmelserna i 2 § andra stycket, 17 § andra stycket och 18 § andra stycket, får Finansinspektionen i ett enskilt fall besluta att också andra poster än de som anges i 2 § första stycket får ingå eller inte får ingå i kapitalbasen.

Finansinspektionens förslag till ny 1 kap. 2 § tredje stycket ÅRFL

”Bestämmelser i ÅRL som gäller ekonomiska föreningar ska tillämpas på försäkringsföreningar och ömsesidiga försäkringsbolag, om inte annat särskilt föreskrivs.”

Finansinspektionens förslag till tillägg i 5 kap. 4 § ÅRFL

”Under bundet eget kapital ska tas upp inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatser. Förlagsinsatser ska redovisas som en egen post.”

Samt

”I livförsäkringsföretag som inte får dela ut vinst ska eget kapital delas upp i bundet eget kapital och fritt eget kapital. Under bundet eget kapital ska tas upp.... Under fritt eget kapital ska försäkringsföreningar ta upp överskott som ska användas för återbäring.”